

Asia: VN/15019/2025

Utkast till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om enskilda vägar

Lausunnonantajan lausunto

Kommentarer om ändringsförslagen

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. tackar för möjligheten att lämna utlåtande om utkast till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om enskilda vägar.

Enskilda vägar har en mycket stor betydelse för såväl landsbygdens bosättning som för näringslivets transporter och Finlands försörjningsberedskap. Särskilt skogs- och livsmedelsindustrin samt den primärproduktion som betjänar dessa sektorer är beroende av fungerande transportkedjor där råvaror och produkter kan transporteras via enskilda vägar och det lägre vägnätet vidare till det statliga väg- och bannätet, produktionsanläggningar, konsumenter och hamnar. Ett fungerande och administrativt smidigt system för förvaltning av enskilda vägar är därför av stor betydelse.

SLC anser överlag att de föreslagna ändringarna går i rätt riktning. Förslaget innehåller flera välmotiverade preciseringar och förtydliganden som kan bidra till att stärka väglagens verksamhetsförutsättningar, förbättra rättssäkerheten för delägarna samt minska onödig administration. Samtidigt finns det vissa delar där förslaget enligt SLC bör förtydligas ytterligare.

SLC ser positivt på de föreslagna ändringarna i 5 § om röjning inom vägområde samt skydds- och frisksiktområden. Det är viktigt att regleringen möjliggör tillräckliga åtgärder men att den också tydliggör vilka åtgärder som får vidtas för att trygga trafiksäkerheten och vägarnas ändamålsenliga användning. SLC understryker att åtgärder alltid ska vara proportionerliga och grunda sig på ett verkligt behov kopplat till trafiksäkerhet eller väghållning. Tillämpningen får inte leda till att markägarens rättigheter begränsas mer än vad som är nödvändigt.

Ändringen i 18 § är enligt SLC motiverad och bidrar till ett smidigare och tydligare förfarande när frågor om avlägsnande av byggnader, konstruktioner eller växtlighet kan behandlas i en enskild vägförrättning.

SLC understöder ändringen i 30 § om placering av samhällstekniska anordningar inom vägområde. Nuvarande förfarande har i praktiken varit tungrott särskilt vid mindre anslutningsprojekt. Det är ändamålsenligt att väglagets bestyrelse eller syssloman kan fatta beslut utan att hela väglaget behöver informeras eller sammankallas i mindre ärenden som berör endast enskilda fastigheter. Samtidigt är det viktigt att de delägare vars fastigheter direkt berörs ges möjlighet att yttra sig.

SLC anser att ändringen i 35 § är motiverad och att det är viktigt att väglag har tillgång till tillräckliga och aktuella uppgifter om vägdelägaras väganvändning för att kunna fördela vägunderhållsskyldigheten rättvist mellan delägarna.

SLC understöder ändringen i 42 § om uttag av vägavgifter och bruksavgifter. Det är ytterst viktigt att vägavgifternas direkta utsökbarhet bibehålls eftersom detta är en central förutsättning för väglagens smidiga verksamhet och finansiering av vägunderhållet. Ytterligare är det motiverat att förtydliga rättsläget så att parallella besvärsvägar som försvårar väglagens administration och väglagets lagstadgade uppgifter undviks.

SLC stöder förslaget i 49 § om att bekräfta det rådande praxis, att bildandet av ett väglag vid ett grundandemöte ska förutsätta enhällighet bland de representerade delägarna. Det är fråga om beslut som i betydande grad påverkar delägarnas rättigheter och skyldigheter, varför ett krav på enhällighet är motiverat. Samtidigt kvarstår möjligheten att avgöra frågan genom enskild vägförrättning om enhällighet inte kan uppnås.

SLC anser att det är positivt att det i den nya 50 a § införs krav på upprätthållande av delägarförteckning. En uppdaterad delägarförteckning är en förutsättning för fungerande förvaltning och informationsgång inom väglagen. Skyldigheten att utlåta sådan information som krävs för uppgörande av delägarförteckningen är därmed också motiverad. SLC vill också fästa uppmärksamhet vid att delägare har som skyldighet att meddela ändringar i sina kontaktuppgifter. Denna detalj är viktigt och underlättar administrationen av enskilda vägar.

När det gäller 58 § vill SLC lyfta fram att ändringen tydligt ökar väglagets beslutanderätt och smidiggör förvaltningen av väglaget. SLC vill dock poängtera att upphävande av vägrätt alltid bör godkännas av markägaren. Ytterligare bör den vägrätt som avslutas faktiskt vara onödig för fastighetens ändamålsenliga bruk. SLC anser att specialmotiveringarna kunde förtydligas ytterligare så att upphävande av en enskild vägrätt med väglagets beslut endast kan ske om innehavaren av vägrätten samtycker till detta, samt om vägrätten de facto inte längre är nödvändig.

SLC ser positivt på ändringarna i 61 § och 62 § som stärker och klargör delägarnas rätt till information och tillgång till handlingar. Samtidigt smidiggör ändringarna väglagets administration och klargör väglagets skyldigheter. Möjligheten att få handlingar elektroniskt förbättrar delägarnas faktiska möjligheter att delta i beslutsfattandet och ta del av väglagets verksamhet.

Skrirelserna i 63 § är enligt SLC viktig för att underlätta väglagets administration samtidigt som man skyddar delägarnas rättigheter. Att avskilja en vägdel från väglaget kan få betydande konsekvenser för de berörda fastigheterna och därför är det motiverat att kräva samtycke av de delägare som direkt påverkas. Att beslut om avskiljning av vägdelar ändå kan fattas av väglaget underlättar märkbart väglagets administration.

SLC understöder ändringen i 71 § som gör det möjligt att i enskild vägförrättning besluta om avlägsnande av olagligt uppsatta bommar och andra hinder. Detta förtydligar rättsläget och förbättrar möjligheterna att säkerställa att lagliga vägförbindelser kan användas i praktiken.

Kommentarer om konsekvenserna av ändringarna

Sammanfattningsvis anser SLC att propositionen innehåller flera behövlige och välmotiverade ändringar som kan förbättra väglagens funktion och minska onödig administration. Samtidigt beaktas markägarnas rättsskydd, deras skyldigheter klargörs och tillgång till information tryggas samtidigt som regleringen förblir tydlig och förutsägbar. Slutligen vill SLC framhålla att vägnätet av lägre grad i Finland är i stort behov av satsningar på grundförbättringar. Förbättringen av infrastrukturen förutsätter dock en långsiktigare och större finansiering.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Mats Holmgård

Skogsombudsman

Övriga kommentarer om propositionsutkastet

-

Laxåback Jonas
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.